

OBSAH

Klasická a pozdní staroseverská literatura	7
Vývoj a žánry středověké islandské prózy	7
Staroseverská poezie v aliteračním metru	8
Postklasické období	10
Islandský literární kánon	11
Vybrané texty	13
Ságy jako zrcadlo společnosti a jejích proměn	15
Klasické rodové ságy, krevní msta a principy moci	15
Ságy o současnosti, mocenský boj a přerod společnosti	17
Ságy o dávnověku, fantastično a společenský diskurs	18
Postklasické ságy, změna společenských i narativních struktur	20
Fantastično v literatuře	22
Fantastično a mimesis	22
Fantastično a realismus v historické perspektivě	23
Fantastické jevy a fantastično jakožto literární modus	26
Nadpřirozené motivy v postklasických textech	28
Narativní struktura postklasických ság a příběhů	31
Narativní roviny	31
Realistická rovina	31
Dobrodružná rovina	32
Hrdinská rovina	32
Fantastická rovina	33
Kombinace narativních rovin v postklasických příbězích	34
Reflexe narativních rovin: Příběh Orma Stórolfssona	35
Fantastická rovina a hranice mezi světy: Příběh o Þorsteinovi Býčí noze	36
Sny a mytologie: Příběh o obyvateli mohyly a Příběh o obyvateli hor	37
Mytologie jako fantastický motiv: Příběh o Sǫrlim	39
Postklasické metaliterární postupy: Sen Oddiho Hvězdáře	42
Kombinace narativních rovin v rozsáhlejších postklasických textech	46
Transformace nadpřirozeného motivu: Sága o lidech z údolí Svarfaðardal ...	46
Fantastično jakožto váhání: Sága o Hǫrðovi a psancích z ostrova	49
Hrdina uvězněný v realistické rovině: Sága o Grettim Ásmundarsonovi	51

Hranice mezi světy	56
Různé světy postklasických ság	56
Nemrtví: překračování hranic	56
Trollové a obři: obyvatelé liminálního prostoru	59
Kouzla a čáry: na pomezí lidské společnosti a nadpřirozeného světa	60
Psanci: zákon jako hranice společnosti	65
Postklasické ságy a lidové pověsti	68
Nemrtví	69
Paralely se Ságou o lidech z údolí Svarfaðardal: nemrtvý se mstí za vlastní smrt nebo jiná příkoří	70
Paralely se Ságou o Hǫrðovi: nemrtvý ukrývá poklad	72
Paralela s Příběhem o Sǫrlim: opakované ožívování padlých bojovníků	73
Paralely se Ságou o Grettim: zápas s nemrtvým	74
Kouzla a čáry	78
Kletby	78
Zařikání, performativní magie a mámení smyslů	79
Liminální pozice a nadpřirození soupeři	83
Psanci a další obyvatelé liminálního prostoru	89
Neidealizované zobrazení: psanci a trollové jako hrozba pro společnost	90
Idealizované zobrazení: psanci a álfové jako symbol svobody	92
Paralely se Ságou o Grettim: kletba a život na útěku	95
Rozmanité zobrazení rozmanitých světů	97
Obraz společnosti v postklasických ságách	99
Přehodnocení a relativizace hrdinství	99
Nadpřirozené prvky a aktuální společenské aspekty	101
„Jiné světy“ za hranicí společnosti	104
Literární a společenská funkce narativu	106

TEXTY

Příběh Orma Stórolfssona	111
Příběh o Þorsteinovi Býčí noze	124
Příběh o obyvateli mohyly	140
Příběh o obyvateli hor	142
Sen Oddiho Hvězdáře	146
Příběh o Sǫrlim, Heðinovi a Hognim	158
Sága o lidech z údolí Svarfaðardal	167
Sága o Hǫrðovi a psancích z ostrova	216
<i>Literatura</i>	267
<i>Summary</i>	269